

enim est (inquit Iustinius) ut alieno odio quid praegrauetur. Et in fine libri unxit Imperator. Satis enim crudele nobis esse videtur, cum qui non sensit, ingratum existimari. Quod quidem resonsum ad rem nostram adduxi, & considerau in dicitur. 5.44. numero 10. verbi. tertio comprobatur libri. 6. Idem quoque respondi in cons. 95.6. in fi. li. 10. quibus in locis comprobau ea ratione, quod filius non debet ferre poena iniquitatis paternae, iuxta illud Ezech. prophetæ c. 18. & eius quod dicere solemus, odij & rigoris plenam effusione illam, quod alter, ob alterius & erratum plectatur. Et prædictis accedunt Alba in cons. 4.14. numero 40. lib. 3. Socinus junior in cons. 59. numero 17. qui in specie responderunt rescindendum esse testamentum matris & in quo filio masculo in sola legitima instituto hæredem fecit universalem filiam; idque odio mariti, cum iuri, & æquitati, vt dictum fuit repugnet ob odium erga maritum cōceptum ex hæredare filium. Et hæc quidem argumentatio comprobatur, quod statutum 8. t̄ quo ad testatoris dispositionem licet argumentari non est obserandum quando statuit, odio patris puniri debere filium; quemadmodum responderunt Socini senior in cons. 124. column. 1. verbi. sed præmissis lib. 3. Decius in cons. 525. nu. 3. & Craueta in cons. 942. libro 5. & tanto magis quando filius adhuc infans est, vt respondit Zeliolus inter consilia Baldi in consilio 135. Articulus columnæ tertia, verbi. ex quo sequitur libro tertio.

Quarto confert quod satis constat prædicta D. Barbaram tempore à se conditi testamenti graui morbo laborasse, & in domo, & lecto fratum suorum iacuisse, & ab eis suasionibus, & molestis instigationibus coactam testari ipsolque fratres instituere, tenuissima illa vigintiquinque aureorum filio infanti reliqua, ex quo sequitur rescindendum esse testamentum & ipsum, vt egregie respondit Caius in l. nō est enim. ff. de inoff. testam. cuius verba haec sunt. Non est enim consentiendum parentibus, qui iniuriam aduersus suos liberos testamento inducunt. Quod plerumque faciunt malignè circa sanguinem suum inferentes iudicium, nouercalibus delinimentis instigationibusque corrupti. Hæc Caius cuius responso adductus ita respondi in dicto consil. 5.44. num. 12. verbi, quarto compobantur li. 6. vbi retuli Angelum in prædicta l. nō est enim, affirmantem, se reuocari fecisse testamentum & eius, qui dolo persuasus fuerat mutare testamentum, quo pauperes hæredes fecerat, & se persuasorum instituere. Et Angelum dixi probasse Cappollam, Iasonem, Decium, Duranum, Parisum, & Petrum PeKium. Quibus nunc addo Afflictum in decil. 69. Quedam D. Catherine, n. 4. qui decedit, legatum factum & ab uxore marito ob metu reuerentiale in ualidū fuisse. & Afflictū secutus est Decianus in consil. 6. nu. 3. & 4. lib. 2. qui & alios eiusdem opinionis doctores commemorat. Et præterea accedit quod considerari etiam hic potest.

12. D. Barbaram metu & reuerentiali fratrum, vel potius metu vero minis illato ab eis, sicuti egredie post alios considerauit Decianus in consil. 30. nu. 12. 13. & 14. lib. 4. qui sic respondit de donatione à sorore fratribus, in cuius domo ipsa reperiebat grauiter infirma, & qua timebat ab illis deferri. Id quod conuenit & caspi nostro in quo D. Barbara iam à marito derelicta in ædibus fratum morbo grauata, & languens reperiebatur.

Quintus, & ultimo, admisso (citra veri præiudicium) quod nec odio mariti, nec fratum persuasorum, instigationibusque sic testata sit dom. Barbara, attamen adhuc dicendum est eius testamentum & tamquam à muliere mentis infirmitate conditum esse irriter, vel rescindendum, quemadmodum in specie decedit Afflictus in decil. 143. nu. 4. quem secutus est Alba in col.

414. nu. 37. lib. 2. & illa in decisione nu. 3. refers Afflictus egregium illud iudicatum Senatus olim Romani, qui (auctores sunt Valerius max. in lib. 7. cap. 8. de testam. suis, quae rata remanserunt, Cicero in questionibus Academ. & lactantius in lib. 3. institutio. ca. 23.) iudicavit iudicanum Ciuem Romanum aliqui pro furioso habitum, sane mentis ob id fuisse, quod suo in testamento hæredem fecerit filiu, quemadmodum viri sapientes, integrique sensus facere solent. Quod quidem iudicium & exemplum probarunt multi, quos refert Afflictus precipito in loco, qui è contra argumetur, quod insanus ille præsumitur, & consequenter eius testamētum non valet, qui hæredem instituit uxori adolescentem præteritis fratribus. Ita à fortiori nostro in casu credendum est, D. Barbaram fuisse extra bonum sensum, dum filium infantem sine iusta causa hæredem in tam leui quantitate fecit, & residuum reliquit fratribus. Quia etiam ratione & argumento usus est in specie Soc. senior in consil. 9. num. 5. versi. quid enim, & nu. 6. versi. unde illustrissimus lib. 3. ex sententia Bart. Baldi, Alexandri, & aliorum, quos ipse refert. His accedit in signe illud Augusti Cæsaris decreto cuius meminit Valerius maximus. in lib. 7. cap. 7. de testam. que resculsa sunt, his verbis. Caium autem Tertium infantem à patre ex hæredatum, Petronia matre, quam Tertius quo ad vixit in matrimonio habuerat, natum, diu Augustus in bona paterna ire decreto suo iussit, patris patria animo usus, quoniam Tertius in proprio iure procreato filio, summa cū iniquitate paternum nomen abrogauerat. Hæc tenus Valerius, cuius exemplum conuenit casui nostro, vt iudicandum sit Do. Barbaram vel iniquitate, vel infirmitas, vel fratum dolosus suasionibus, & instigationibus filii infantis rationem non habuisse, aduersus naturale matris amorem, & benevolentiam, quibus filios prosequi solent iuxta l. vlt. in prin. C. de curato. furio. & in specie multis comprobatur Soc. junior in consil. 59. col. 1. lib. 3. qui n. 13. & 12. ex Baldo, & alijs scriptum reliquum, cum qui naturalem charitatem erga filios non curat, dicitur habere morbum cerebri, & defectum rationis, & ideo stultum esset dicere, eius iudicium contra charitatem in filios valere, cum videatur factum ab eo, q. sensu caret, iuxta l. 2. & l. 1. Titia. ff. de inoff. testam. & l. patronus, §. vlt. de leg. 3. Ita arguit (subiungit Socinus) Baldus in auth. ex causa col. 7. versi. secundò ac cipio capitulum. C. de liberis præter, vbi inquit, quod prudentes interpretati sunt, eum esse dementem, qui si causa se objicit naturali erga liberos charitati.

Nec prædictis repugnant aliqua, quæ objici posse videntur. Nam illis abundè satis respondi in sepius al legato consil. 5.45. nu. 26. vlt. que ad finem lib. 6. Non repetio iam scripta, cum facilè sit ea in loco illo legere. Concludo itaque sine magna controversia, prædictum testamentum rescindendum esse.

S V M M A R I V M.

1. Fratrem ex uno latere admitti excluso patruo, & amico, ad successionem fratris.

2. Statuti Vallistellinae cap. 188. de successione sororis, interpretatio.

3. Statuti Vallistellinae cap. 198. de alienatione in forenses, declaratio.

4. Mulierem effici forensem quæ nupsit forense.

5. Forensem effici ciuem, quæ nupsit extero.

6. Decretum Dominorum trium phæderum, de iure reddendo Mediolanensis. nu. 6.

7. Subditum non dici ciuem, alias, quæ nupsit extra.

8. Forensibus quæ statuta non nocent, neque profunt.

9. Statutum Vallistellinae prohibet alienationem in forensem, non impetrare quominus coiunctus succedit coiuncto.

Suc-

- Sicca rationem ab intestato esse alienationem legitimam.*
10. *Aliationem necessariam non venire in statuto prohibente alienationem.*
 11. *Interpretandi statua & ultimas voluntates eandem esse rationem.*
 12. *Aliatione prohibita a testatore, non censeri prohibitam eam que fit inuenientes ab intestato, vel hæredis institutionem.*
 13. *Forensem posse institui hæredem non impedire statutum de prohibita in eum alienatione.*
 14. *Aliatione simpliciter prohibita non prohiberi hæredis institutionem nec dotem.*
 15. *Dotem non prohibitam dari, publicata alienatione à statuto, nu. 17.*
 16. *Forense posse dari in dotem, licet statutum prohibeat in eum alienationem saniore publico.*
 17. *Maritum forensem recipientem dotem pro cive, censi ri pro ea, non pro se, recipere.*
 18. *Probabilis ut maritum & procuratorem, acquirere domi no habili.*
 19. *Maritum dici dominum dotis.*
 20. *Subditum dici quaror modis.*
 21. *Originem habere dici unumquemque vbi eius maiores natus.*
 22. *Domicilium non amitti per nuptias.*
 23. *Subditum dicitur obirentem.*
 24. *Subditum satis effici tempore delata hæreditatis, quoad statuta probat forense succedere.*
 25. *Dispensationes plures Mediolani factas, & alibi, quod mulieres possint nubere forense.*
 26. *Mulieres dispensari, ut nubant forense.*
 27. *Dispensationes à Seiatu concedi aduersus et si cōtingat cap. collegiis in nou. const. Mediolani.*
 28. *Dispensationes Mediolani forensem cum clausula, ut habitant, vel intra annum vendat subdito.*
 29. *Dispensationes gratiae concedi nomine citato, nu. 3.2.*
 30. *Citationem nou esse necessariam ad dispensationes gratiae.*
 31. *Forensem posse effici capacem successionis vbi ante delatam hæreditatem ciuius & subditus efficitur, 3.4.*
 32. *Forensem effici capacem alienationis vbi ante traditio nem creatur ciuius.*
 33. *Forensem post delatam posse purgare moran offerendo habitare.*
 34. *Forensem posse effici capacem successionis vbi ante delatam hæreditatem ciuius & subditus efficitur, 3.4.*
 35. *Forensem effici capacem alienationis vbi ante traditio nem creatur ciuius.*
 36. *Forensem post delatam posse purgare moran offerendo habitare.*
 37. *Forensem posse purgare modo per fisum non fuerit facta executio ad evitandam penam priuationis bonorum ob factam alienationem in forensem.*
 38. *Moran posse purgare vbi per fisum non fuerit facta executio ad evitandam penam priuationis bonorum ob factam alienationem in forensem.*
 39. *Mulierem quæ nupsit ferenti, dici forensem, quo ad aliqua.*
 40. *Decretum Dominorum Heluctiorum trium phæderum de iure reddendo Mediolanum in successione.*
 41. *Orandum dici ex aliqua ciuitate, cuius pater, vel mai res olim ibi nati fuere.*
- Initium à Domino.**
- C O N S I L I V M M C X L I .**
- Vlla est apud me probabilis dubitatio, qn D. Margarita, soror consanguinea, nempè ex latere patris quondam Hieronymi Lambertenghi, succedere debeat in eius bonis, exclusa do. Fulvia dicit Hieronymi amita, quemadmodum docte, & acutè respondit præstantissimus l. C. D. Fabricius Paravicinus, quem honoris causa nominat. Est enim satis superque fundata ipsius D. Margarita intentio, tam iure communis, quæ municipalis inspectio. Nam ita Iustinia. in §. his autem

